

Södertörns överförmyndarnämnd

Årsredovisning 2022

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Viktiga händelser.....	3
3. Ansvarsområde.....	3
4. Uppföljning av mål från överförmyndarnämndens Strategi och budget.....	3
4.1 Erbjuder snabb och korrekt service till ställföreträdare	3
4.2 Nämnden ska utöva tillsyn på ett snabbt och rättssäkert sätt.....	5
4.3 Ställföreträdare ska delta i utbildning i ekonomi och redovisning	5
4.4 Erbjuder ställföreträdare möjligheten att kommunicera med överförmyndarnämnden via e-tjänster	6
5. Viktiga frågor under 2022.....	6
5.1 Digitalisering.....	6
5.2 Utbildningar till ställföreträdare.....	6
5.3 Resultat från arbetsplatsundersökningen 2022.....	6
5.3 Främja arbetshälsa hos medarbetare.....	7
6. Ekonomiskt resultat 2022.....	8

1. Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Under 2022 har granskningen genomförts betydligt snabbare än föregående år men tempot var fortfarande mellan 2 - 5 % lägre än målet.

Nämndens budgetram var 28,2 mnkr. Utfallet för året blev 28,2 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett underskott om 1,8 mnkr. Resultatet balanseras över till 2023 och ger nettoresultat noll.

Sjukfrånvaron under 2022 var 2,0 %.

2. Viktiga händelser

E-tjänster för årsräkningar, sluträkningar och redogörelser för god man för ensamkommande barn har driftsatts.

Funktionen att skicka säker post från ärendehanteringssystemet till digitala brevlådor har driftsatts. Funktionen minskar antalet utskrifter, eliminerar tiden för postgång och förbättrar möjligheten att arbeta på distans.

Fysiska utbildningar för ställföreträdare har börjat genomföras.

3. Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av lag. Tillämpliga bestämmelser är bland annat föräldrabalken (1949:381), förmyndarskapsförordningen (1995:379), lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och förvaltningslagen (1986:223).

4. Uppföljning av mål från överförmyndarnämndens Strategi och budget

Måluppfyllelsen har bedömts med utgångspunkt i resultaten av de indikatorer som har följts upp. De mål där status anges om uppfylld eller inte uppfylld är mål med angivna resultatindikatorer som överförmyndarnämnden har angivit i Strategi och budget för 2022. Därefter berörs andra viktiga frågor som överförmyndarnämnden arbetat med under 2022.

4.1 Erbjuder snabb och korrekt service till ställföreträdare

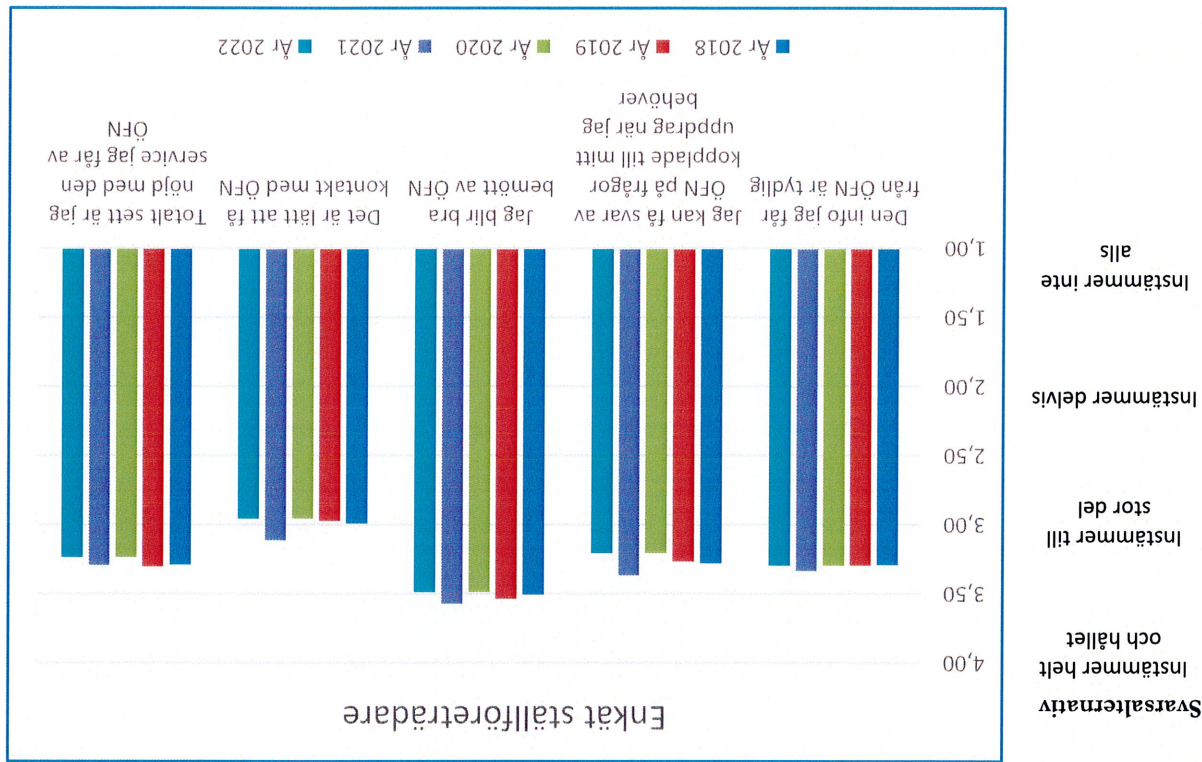
Överförmyndarnämnden eftersträvar att ha hög tillgänglighet och erbjuda bra service. Det övergripande målet med överförmyndarnämndens verksamhet är att huvudmännen ska möta ställföreträdare som förmår ta tillvara deras intressen på ett korrekt sätt. På motsvarande sätt ska ställföreträdarna uppfatta den service och de kontakter de har med överförmyndarnämnden som snabb, korrekt och rättssäker.

Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
3,35	3,24	3,34	3,38	3,28	3,27

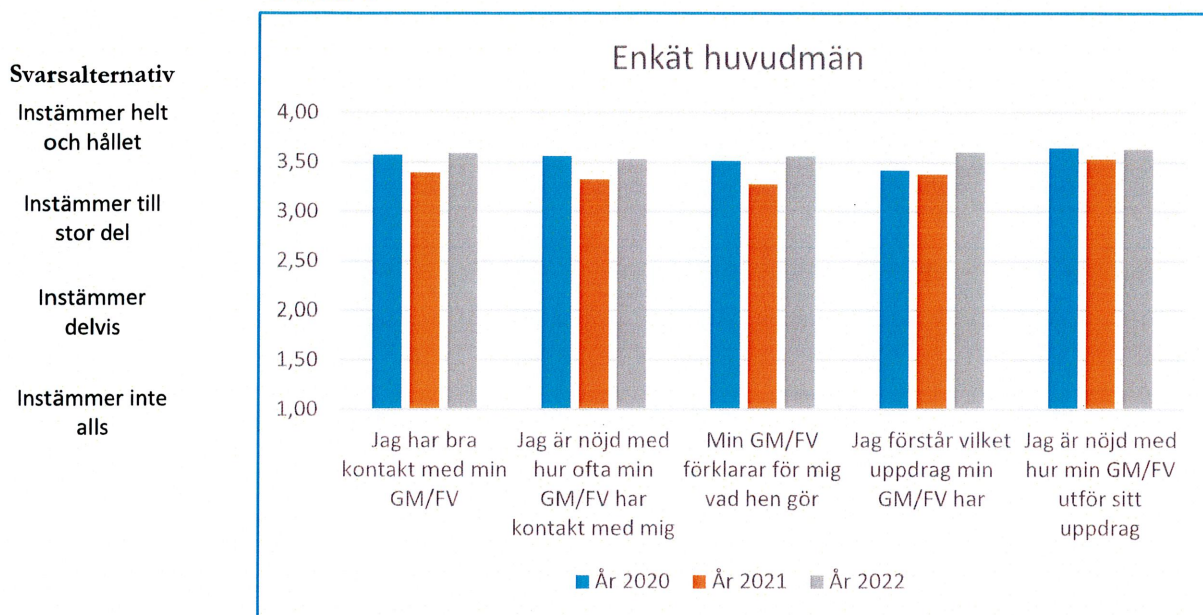
En enkät till 676 av totalt 2 256 ställföreträdare har skickats ut under hösten 2022. Enkäten besvarades av 171 ställföreträdare vilket motsvarar en svarstrekvens på ca: 25%. Fem frågor kopplar till hur nöjda ställföreträdarna är med överförmyndarnämndens tillgänglighet och service. Målvärde för ett snitt på frågorna är bättre än 3,35. Utfallet är 2,24 vilket är lägre än målvärde vilket visar alltså att ställföreträdarna generellt är något mindre nöjda med den service överförmyndarnämnden tillhandahåller än det eftersträvade målvärdet. Under perioden då enkäterna skickats ut mellan 2018 – 2022 har medelvärdet på det högsta och lägsta medelvärdet skiljt sig ca: 4,1%. Mellan år 2019 och år 2022 skiljer sig svaren ca: 0,9%. Överförmyndarnämndens insatser, eller avsaknad av insatser, verkar under perioden med andra ord inte påverka ställföreträdarnas syn på myndighetens insatser, eller avsaknad av insatser, verkar under från år 2020 är det högsta men förvaltningen har inte kunnat identifiera orsaken till att värdet från just 2020 är högst. Frågorna i enkäten är emellertid ställda på ett generellt sätt och för att få bättre kunskap om vad som specifikt efterfrågas, exempelvis i den information överförmyndarnämnden lämnar, måste man ställa djupare frågor vilket planeras i en annan enkät.

En svarstrekvens på 171 av den totala målgruppen på 2 256 ger en felmarginal på 7% vid en konfidensnivå på 95%. Variationen i värdet på svar ligger inom felmarginalen och att skillnader enskilda är inte är statistiskt säkerställda. Vi får helt enkelt in för få svar för att kunna dra några slutsatser av enskilda år. Sammantaget ger dock enkäterna en korrekt bild av ställföreträdarnas syn på överförmyndarnämndens service. Svaren från 2022 visar att ställföreträdarna är särskilt nöjda med överförmyndarnämndens bemötande och minst nöjda med hur lätt det är att få kontakt med överförmyndarnämnden. Svaren går från värde 1 som motsvarar svaret ”Instämmer inte alls” till 4 som motsvarar svaret ”Instämmer helt och hållet” visas i tabell 1.

Tabell 1

Tabell 2

4.2 Nämnden ska utöva tillsyn på ett snabbt och rättssäkert sätt

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Målet för granskningen 2022 var att 75 % av alla årsräkningar skulle ha granskats för den 1 juli och 99 % före den 1 november.

Status: Inte uppfyllt

Kommentar

Utfallet blev 70,4 % respektive 96,9 % vilket är lägre än målet. Ett nytt ärendehanteringssystem driftsattes 2021 och de anpassningar hos verksamheten som gjorts för att dra nytta av systemets möjligheter har medfört en temporärt lägre grad av effektivitet. Anpassningarna är nu genomförda och utfallet för januari – februari 2023 pekar på att granskningstakten med marginal kommer att nå målen under 2023. Inga ytterligare åtgärder för att öka effektiviteten behöver därmed vidtas i närtid. Inget tyder på att kvaliteten på granskningen har varit sämre än målet utan det är enbart granskningstakten som har varit för långsam.

Andel granskade årsräkningar	Målvärde 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Januari - juni	75 %	70,4 %	46,1 %	77,5 %
Januari - oktober	99 %	96,9 %	87,7 %	99,2 %

4.3 Ställföreträdare ska delta i utbildning i ekonomi och redovisning

De personer (huvudmän) som behöver hjälp av en ställföreträdare är beroende av att överförmyndarnämnden rekryterar kvalificerade ställföreträdare som får adekvat stöd och erbjuds fortbildning i uppdragen. Därmed skapas bättre förutsättningar för ställföreträdare att tillvarata sina huvudmäns intressen. En central del i hur ställföreträdarna ska utföra uppdragen är att ha kontroll över huvudmannens ekonomi. Överförmyndarnämnden erbjuder utbildning i ekonomi och redovisning som genomförs i nära anslutning till att ställföreträdarens första uppdrag startar. Målet för 2022 var att över 100 ställföreträdare skulle delta på utbildningar. 125 ställföreträdare har deltagit på utbildningar.

Status: Uppfylld

Antal ställföreträdare som deltagit på utbildning	Målvärde 2022	Utfall 2022	Målvärde 2023
	Fler än 100	125	Fler än 100

4.4 Erbjudna ställföreträdare möjligheten att kommunicera med överförmyndarnämnden via e-tjänster

Överförmyndarnämnden strävar efter att erbjuda ställföreträdare möjlighet att via e-tjänster kommunicera med överförmyndarnämnden. De förväntade vinsterna är flera. Dels minskar pappersåtgången till noll vid en helt digital kommunikation. De årsräkningar som skickats in via e-tjänsten under 2022 har minskat utskriften hos ställföreträdarna med ca: 12 000 sidor. Ytterligare vinster internt hos överförmyndarnämnden sker genom att ärenden registreras automatiskt och handläggs digitalt. Målet för 2022 var att fler än 400 kontakter skulle ske via e-tjänster. Utfallet blev 383 vilket innebär att målet inte är uppfyllt.

Antal kontakter som sker via en e-tjänst	Målvärde 2022	Utfall 2022	Målvärde 2023
	Fler än 400	383	Fler än 400

Status: Inte uppfyllt

Kommentar

De e-tjänster som driftsatts först är de som handlar om att kunna redovisa uppdragen i årsräkningar, sluträkningar och redogörelser för uppdrag för ensamkommande barn. Ytterligare e-tjänster kommer att driftsättas under 2023. Skälet till att utfallet för 2022 inte nådde upp till målet är sannolikt att e-tjänsten blev klar för driftsättning för sent under 2022 för att få full effekt. Under januari – februari 2023 har redan fler än 400 kontakter via e-tjänster kommit in vilket medför att inga ytterligare åtgärder än de som redan är planerade därmed behöver vidtas i närtid för att nå målet under 2023.

5. Viktiga frågor under 2022

5.1 Digitalisering

Överförmyndarverksamheten genererar historiskt sett ett stort antal pappersdokument., såväl inkommande som utgående. Omfattningen av handlingar som hanteras i fysisk form är ett administrativt extremt tidsödande arbetsmoment. Under 2022 har antalet fysiska inkommande handlingar minskat med ca: 12 000 sidor med anledning av att e-tjänster driftsatts. Under 2023 kommer trenden med färre fysiska handlingar att fortsätta. Antalet utgående fysiska handlingar minskar också. Minskningen beror på att utgående handlingar kan skickas till digitala brevlådor direkt från ärendehanteringssystemet vilket eliminerar utskriften, förbättrar service till ställföreträdare och gör kommunikationen säkrare. Målet med en helt digital ärendeprocess är en säkrare, snabbare och effektivare handläggning som underlättar distansarbete.

5.2 Utbildningar till ställföreträdare

Under pandemin begränsades överförmyndarnämndens möjlighet att genomföra utbildningar för ställföreträdare. Utbildningar som genomförs med fysiskt deltagande har visat sig var bättre än digitala. Det gäller åtminstone för målgruppen potentiella ställföreträdare. De digitala material (filmer m.m.) som överförmyndarnämnden tagit fram har kompletterats med utbildningar på plats. Under senare delen av 2022 genomfördes utbildningar som primärt riktade sig till de nya ställföreträdare som kunnat gå på utbildningar under pandemin. Utvärderingen visar att utbildningar med fysiskt deltagande bör återupptas och därför kommer två utbildningar per månad att genomföras för nya ställföreträdare med början 2023.

5.3 Resultat från arbetsplatsundersökningen 2022

Resultatet från arbetsplatsundersökningen 2022 har förbättrats. I jämförelse med kommunen som helhet och kommunstyrelseförvaltningen, där medarbetarna ligger organisatoriskt, har överförmyndarnämnden generellt sett höga värden med undantag av för motivation. Eftersom underlaget bara är svar från 20 personer får också enskilda svar stor påverkan vilket gör att det är svårt att dra slutsatser på gruppnivå.

Värden för överförmyndarnämnden, kommunstyrelseförvaltningen och kommunen som helhet visas i tabell 4 där ett högre värde är bättre. Värden inom parentes avser år 2021.

Tabell 3

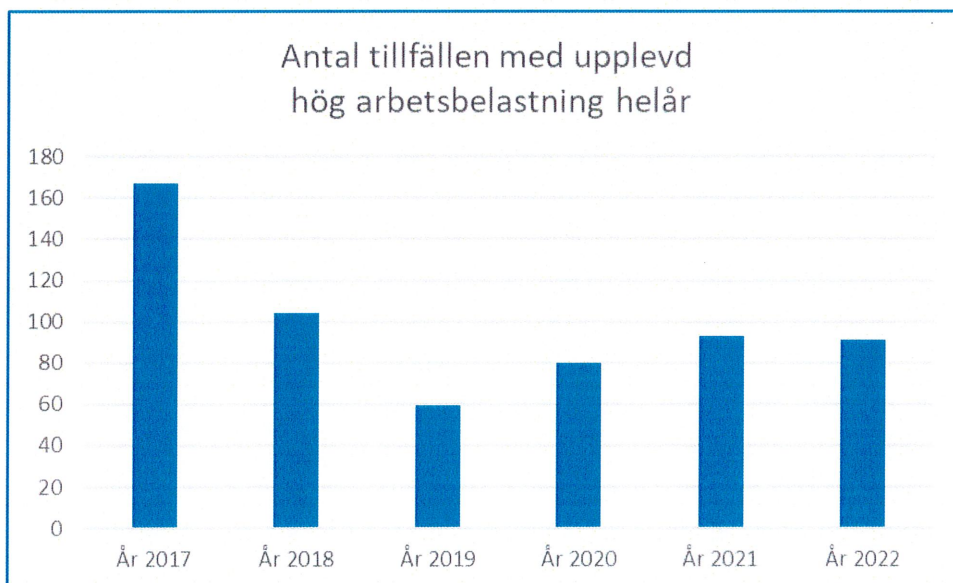
	ÖFN	KSF	Haninge kommun
Motivation	4,0 (3,9)	4,3	4,2
Ledarskap	4,3 (4,2)	4,3	4,1
Styrning	4,2 (4,2)	4,0	4,2
Systematisk arbetsmiljö	4,0 (3,8)	4,0	3,9
Arbetsbelastning	4,4 (4,1)	4,0	3,9
Arbetstid	4,8 (4,5)	4,3	4,0
Kommunikation	4,2 (4,2)	4,1	4,1

5.3 Främja arbetshälsa hos medarbetare

Varje vecka håller verksamheten gemensamma uppföljningsmöten där en av punkterna är upplevd arbetsbelastning. Medarbetarna skattar själva sin subjektiva arbetsbelastning och syftet är att senast inom 1 vecka fånga upp risker för överbelastning hos enskilda medarbetare och vidta relevanta åtgärder som att exempelvis omfördela arbetsuppgifter, diskutera och optimera arbetsmetoder eller genom samtal med chef sätta rätt nivå på förväntad arbetsprestation. Målet är att förhindra att enskilda medarbetare arbetar med för hög subjektiv arbetsbelastning annat än under enstaka dagar och att fördela lasten på alla medarbetare. Arbets sättet är accepterat och uppskattat. Antal tillfällen då enskilda medarbetare upplevt hög subjektiv arbetsbelastning åren 2017 - 2022 visas i tabell 5. Lägre värde är bättre men eftersom verksamheten har som mål att ha en mycket hög produktivitet är det oundvikligt att enskilda medarbetare under vissa perioder upplever arbetsbelastningen som mycket hög. Målet med uppföljningen är att göra det lätt uppmärksamma lokala arbetstoppar för enskilda medarbetare för att kunna fördela lasten på enheten som helhet.

Verksamhetens arbetssätt är nu helt anpassat till distansarbete. Två dagar per vecka bedrivs arbetet på kontoret och under övriga dagar finns valet att arbeta på distans.

Tabell 4

Sjukfrånvaron under 2021 var 2 % och är så låg att inga ytterligare insatser med mål att sänka sjukalet planeras.

6. Ekonomiskt resultat 2022

Nämndens budgetram var 28,2 mnkr. Utfallet för året blev 28,2 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett underskott om 1,8 mnkr. Resultatet balanseras över till 2022 och ger nettoresultat noll.

Avvikelsen har flera orsaker. Antalet arvodesgrundande redovisningar ökade under 2022 vilket medförde en konstadsökning med ca: 600 tkr. Orsaken är främst volymökningar av ensamkommande barn men även övriga kategorier av ställföreträdarskap har ökat snabbare än förväntat. Andra orsaker till kostnadsökningen är riktade insatser för annonsering för att rekrytera nya ställföreträdare vilken blivit betydligt svårare under och efter pandemin. Slutligen har interna kostnader för IT och teletjänster ökat vilket det inte fanns kännedom om vid tiden för budgetsamrådet mellan samverkanskommunerna inför budget 2022.

Budget för 2023 är uppräknad med 2,7 mnkr till 30,9 mnkr

Tabell 5

Ekonomi, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	29,0	28,2	28,2
Verksamhetens kostnader	29,0	28,2	28,2
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige